ભુવનભાનુ એન્સાઇક્લોપીડિયા

(દિવ્ય-દર્શન પ્રવચન મહોદધિ)

શ્રી શાંતિનાથ ભગવાન ભવ-૬ થી ૮

ભાગ-૩૩

◆ પ્રવચનકાર ◆

ન્યાય વિશારદ, સેંકડો ભવ્યાત્માઓના રાહબર

પ.પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મ.સા.

◆ પ્રકાશક ◆

કુમારપાળભાઇ વી. શાહ

દિવ્યદર્શન ટ્રસ્ટ, ૩૯, કલિકુંડ સોસાયટી,

કલિકુંડ-ધોળકા, (અમદાવાદ).

ભુવનભાનુ એન્સાઇક્લોપીડિયા (ભાગ-૩૩)

દિવ્ય-દર્શન પ્રવચન મહોદધિ-શ્રી શાંતિનાથ ભગવાન ભવ-૬ થી ૮

-: શુભાશિષ :-

તપગચ્છભૂષણ સુવિશાલ ગચ્છાધિપતિ આચાર્ય

શ્રી વિજય જયઘોષસૂરીશ્વરજી મહારાજા

-: પ્રેરક-માર્ગદર્શક :-

સંઘ શાસન કૌશલ્યાધાર પ.પૂ.આચાર્ય

શ્રી વિજય જયસુંદરસૂરીશ્વરજી મહારાજા

-: સહાયક :-

સરળ સ્વભાવી **પ.પૂ.પં. શ્રી પદ્મસેનવિજયજી મ.સા.**

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૨૫૦ **કિંમત : રૂા. ૧૫૦/-**

વિમોચન : અષાઢ વદ-૨, વિ.સં. ૨૦૬૭, રવિવાર ૧૭-૭-૨૦૧૧

-: પ્રાપ્તિ સ્થાન :-

દિવ્યદર્શન ટ્રસ્ટ
૩૯, કલિકુંડ સોસાયટી,
ધોળકા,

ડૉ. હેમંતભાઇ-અમદાવાદ
ફોન : ૦૨૭૯-૨૬૬૩૦૦૦૬

દિવ્યદર્શન ટ્રસ્ટ
૨૯/૩૦, વાસપૂજ્ય બંગલો,
સેટેલાઇટ, અમદાવાદ

ડૉ. સંજયભાઇ-સુરત
મો. ૯૮૨૫૧૨૧૪૫૫

શ્રી ભુવનભાનૂસૂરિ જૈન જ્ઞાન શાળા
૩૬, જ્ઞાનમંદિર સોસાયટી,
નવકાર જૈન દેરાસર સામે,
વાસણા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭.
રાહુલભાઇ મો. ૯૪૨૭૦૩૭૪૯૧

શ્રેયંસ્કર અંધેરી ગુજરાતી જૈન સંઘ
૧૦૬, એસ.વી. રોડ,
ઇર્લા-પાર્લા (વેસ્ટ),
ફોન : ૨૬૭૧૯૩૫૭

મુદ્રક : શુભાય આર્ટસ્,
૯૦ ફીટ રોડ, ઘાટકોપર (ઇ), મુંબઇ-૭૭. મો. ૯૮૨૦૫૩૦૨૯૯

પ્રકાશકીય

અપ્રમત્ત, મૈત્રીભાવના સ્વામી, અનાસક્ત યોગી **પ.પૂ.આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય ભુવનભાનુસૂરીશ્વરજી મહારાજાએ** જીવોના રગેરગમાં જિનશાસનને વસાવવા, શાસન પ્રભાવનાના ઉત્કૃષ્ટ કાર્યો સાથે ચાંદનીના પ્રકાશમાં પણ, પોતાની નિદ્રાનો ત્યાગ કરી જે ચિંતનો લખેલા હતા. તે દિવ્યદર્શન ટ્રસ્ટ વતી દિવ્યદર્શન સાપ્તાહિકમાં છપાયેલા હતા.

વર્તમાનકાળમાં સકલ સંઘના કલ્યાણ અર્થે **શ્રી ભુવનભાનુસૂરિ જન્મશતાબ્દીનું નિમિત્ત પામી** જેઓશ્રીની સતત કૃપા અમારા ટ્રસ્ટ ઉપર છે એવા સુવિશાલ **ગચ્છાધિપતિ પ.પૂ.આચાર્ય શ્રીમદ્ વિજય જયઘોષસૂરીશ્વરજી મહારાજાના** આશિષ પામી તેમના વિનીત પટ્ટધર **પ.પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ વિજય જયસુંદરસૂરીશ્વરજી મહારાજાના** માર્ગદર્શન હેઠળ તે અમૂલ્ય ચિંતનો-પ્રવચનોનો રસથાળ **''ભુવનભાનુ એન્સાઇક્લોપીડિયા''**માં સંગ્રહિત કરવાનું નક્કી કર્યું છે.

વર્ષોથી સ્વર્ગસ્થ પૂજ્યપાદ ગુરુદેવશ્રીની અનન્ય ભક્તિ-વૈયાવચ્ચ કરનાર **પ.પૂ.પંન્યાસ શ્રી પદ્મસેનવિજયજી મ.સા.**, **પૂ. મુનિ શ્રી જ્ઞાનશેખરવિજયજી મ.સા.**, તથા **પૂ. મુનિ શ્રી ધ્યાનશેખરવિજયજી મ.સા.** એ પુનઃમુદ્રણ માટે પરિમાર્જન કરી આપ્યું તે બદલ તેઓશ્રીને ખૂબ ધન્યવાદ.

આ સેટના મુદ્રણમાં જ્ઞાનખાતાનું દ્રવ્ય વાપરી સુકૃતના સહભાગી બનેલા સંઘો તથા વ્યક્તિગત લાભ લઇ સંપત્તિનો સદુપયોગ કરવા બદલ તે મહાનુભાવોના તથા ગ્રંથનું ટાઇપ સેટીંગ તથા મુદ્રણ કરનાર **શુભાય આર્ટસ્, મુંબઇ**ના અમે આભારી છીએ.

આ પુસ્તકમાં કોઇ પણ પ્રિન્ટિંગાદિ ભૂલ રહી ગયેલ હોય તો પ્રબુદ્ધજનો જણાવીને અનુગ્રહ કરશો.

કુમારપાળભાઇ વી. શાહ

-: સુકૃત અનુમોદન :-

પ.પૂ. મુનિરાજ

શ્રી અનંતયશવિજયજી મ.સા.ના પર્યુષણ

પર્વની આરાધનાની અનુમોદનાર્થે

શ્રી શાંતિ-સુધા પાર્ક જૈન સંઘે

(ઘાટકોપર-ઇસ્ટ), મુંબઇ

જ્ઞાનનિધિમાંથી આ પુસ્તક

પ્રકાશનમાં સદ્વ્યય કર્યો છે.

ધન્યવાદ !

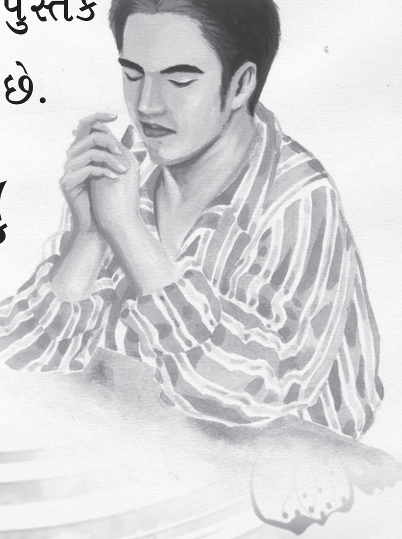

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	પે.નં.
૧.	શુભ ભાવની અખંડ ધારા માટે ઉપાય	૭
૨.	કનકશ્રીની તાત્ત્વિક વિચાર-ધારા	૧૯
૩.	કનકશ્રી સંસારત્યાગ	૨૪
૪.	ભરતચક્રીની અનિત્યતાની ભાવના કેવી ?	૨૮
૫.	કનકશ્રી ચારિત્રની રજા માગે છે	૩૨
૬.	કનકશ્રીનો મક્કમતાનો ઉત્તર	૩૪
૭.	જ્ઞાનીનાં ધોરણ આ છે	૪૨
૮.	રાજા-સતીનો બોધક સંવાદ	૪૮
૯.	ઉમદા દિલ એટલે ?	૫૪
૧૦.	તીર્થંકર પ્રભુને કનકશ્રીની વિનંતિ	૬૭
૧૧.	સુમતિકુમારી સ્વયંવર મંડપમાં	૮૪
૧૨.	ધનશ્રી-કનકશ્રીનો ધર્મ પાવર	૯૬
૧૩.	વિજ્ઞાન શ્રાપરૂપ	૧૧૦
૧૪.	સુમતિને જાતિસ્મરણઃ સંયમ નિર્ણય	૧૧૪
૧૫.	અણધાર્યા બનાવ પર વિરાગી બનેલાના દાખલા.	૧૧૮
૧૬.	રાગ કેમ ઉઠે ?	૧૨૫
૧૭.	છ પ્રકારના બાહ્ય તપ	૧૩૧
૧૮.	સુમતિ સાધ્વી સંલીનતાથી મોક્ષે	૧૪૬
૧૯.	અનંતવીર્ય નરકમાંથી મેઘનાદ વિદ્યાધર	૧૫૩
૨૦.	ચિંતા ચાર પ્રકારની	૧૫૯
૨૧.	ભાઇનો ઉપદેશઃ મેઘનાદની દીક્ષા	૧૭૯
૨૨.	મેઘનાદ મુનિ પર દેવતાઇ ઉપદ્રવ	૧૮૨
૨૩.	સાધનામાં ચંચળ એટલે શું	૧૮૮

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	પે.નં.
૨૪.	ધર્મ કરવા માટે કેવા કેવા લક્ષ્ય યાને ઉદ્દેશ રાખવા ?	૧૯૧
૨૫.	(૧) જિનાજ્ઞા પાલનનું લક્ષ્ય.	૧૯૨
૨૬.	(૨) પ્રભુને વહાલા કરવાનું પણ લક્ષ્ય	૧૯૪
૨૭.	પ્રીતિ અનંતી પર થકી, જે ત્રોડે તે જોડે એહ.	૧૯૬
૨૮.	ધર્મસાધનાનું ૩ જું લક્ષ્યઃ કર્મક્ષય	૨૦૩
૨૯.	(૪) ધર્મ સાધનાનું ૪થું લક્ષ્ય આહારાદિ સંજ્ઞા નિગ્રહ.	૨૦૬
૩૦.	પાપસંજ્ઞાને કચરનાર ધર્મસાધના છે.	૨૦૮
૩૧.	ધર્મને મહત્ત્વ આપવાનો ઉદ્દેશ	૨૧૦
૩૨.	દ્રવ્ય ક્રિયાથી ભાવ જાગે ?	૨૧૫
૩૩.	ધર્મ કરવાના ઉદ્દેશો	૨૧૮
૩૪.	મેઘનાદ મુનિ ૧૨ માં દેવલોકે	૨૨૫
૩૫.	શાંતિનાથ ૮ મા ભવે ક્ષેમંકર રાજાના પુત્ર વજાયુધ :-	૨૨૯
૩૬.	ગુણોના અભ્યાસ માટે ત્રણ સાધન છે.	૨૩૪
૩૭.	જૈન સંસ્કૃતિ શી રીતે ટકવાની ?	૨૩૭
૩૮.	વજાયુધને ઇન્દ્ર પ્રશંસે છે	૨૪૧
૩૯.	પૈસાના વધુ રાગમાં મિથ્યાત્વ	૨૪૫
૪૦.	સમકિતની કિંમત કેટલી	૨૪૮
૪૧.	દેવની હાર અને ઇન્દ્ર પ્રશંસા	૨૬૧
૪૨.	વજાયુધ ચક્રવર્તી	૨૬૨
૪૩.	ધર્મની ચાર કક્ષા	૨૬૬
૪૪.	દુષ્ટ વિદ્યાધર અને કન્યાનો પૂર્વભવ	૨૮૧
૪૫.	દત્તનો જીવનપલટો	૨૮૫
૪૬.	વજાયુધ ચક્રીએ પૂર્વાપરનો ખ્યાલ આપ્યો	૩૦૧

રહસ્યવેત્તા ગુરુદેવ

પ્રભુશાસનના શાસ્ત્રો એટલે રહસ્યો રૂપી રત્નોનો મહાસાગર. જેમ સાગરમાં ઉપરછલ્લાં છબછબિયાં કરનારને રત્નો નથી મળી શકતા, પણ મરજીવા બનીને ડૂબકી મારનારને જ અમૂલ્ય રત્નો મળી શકે છે. તેમ શાસ્ત્રો માત્ર ઉપરછલ્લાં વાંચનારને રહસ્યો રૂપી રત્નો મળી શકતાં નથી, પણ શાસ્ત્રોનું અવગાહન કરવાથી જ રહસ્યો રૂપી અણમોલ રત્નો મળી શકે છે.

પૂજ્યપાદ ગુરુદેવશ્રી અજોડ સૂક્ષ્મપ્રજ્ઞાના સ્વામી હતા. તેઓશ્રીએ શાસ્ત્રોનું ઊંડાણથી અવગાહન કર્યું હતું. ગુરુકૃપાથી તેઓશ્રીએ એના રહસ્યાર્થો માણ્યા હતા. એટલું જ નહીં, જીવનમાં આત્મસાત્ કર્યા હતા. 'માંહે પડ્યા તે મહાસુખ માણે' એ કહેવત તેઓશ્રીના જીવનમાં જીવંત બની હતી, એમ નિ:શંકપણે કહી શકાય. ગુરુદેવશ્રી જ્ઞાનની સાથે સાથે ઉચ્ચ ચારિત્ર, તપ, ત્યાગ, ધ્યાન અને વૈરાગ્યની મસ્તીમાં ઝૂમતાં હતા. એ તેઓશ્રીની સમૃદ્ધિ હતી.

'પરોપકારાય સતાં વિભૂતય:' એ સુભાષિતને સાર્થક કરતાં ગુરુદેવશ્રીએ પોતે પ્રાપ્ત કરેલ જ્ઞાનખજાનો દુનિયાની સામે ખુલ્લો મૂક્યો. પ્રવચનો, વાચનાઓ, શિબિરો અને દિવ્યદર્શન સાપ્તાહિક વગેરેના માધ્યમથી જ્ઞાન પીરસીને તેઓશ્રીએ વર્તમાન જગત ઉપર ખૂબ મોટો ઉપકાર કર્યો છે. બસ, તેઓશ્રીના જ્ઞાનખજાનાને આપણે સૌ પ્રાપ્ત કરીને આત્મકલ્યાણ સાધીએ એ જ અભ્યર્થના.

ગુરુપાદપદ્મરેણુ
પં. મલયકીર્તિ વિ.

શાસન સ્થાપના દિન
વૈ. સુ. ૧૧, ૨૦૬૭
આંબાવાડી, અમદાવાદ